

V A R I A

CE ESTE MARXISMUL CULTURAL?

VLAD MUREȘAN

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

What is Cultural Marxism? We set ourselves the task of systematizing the predicates of the controversial notion of Cultural Marxism. This is premised on a formal analogy of contemporary social liberalism and social justice radical movements with Classical Marxism. Whether this analogy justifies the designation can only be judged if we can completely frame such movements as ramifications of the same Marxian matrix, which we believe to have achieved.

Keywords: Marxism, Neomarxism, Frankfurt School, identity politics, wokism, victimocracy

§ 1. Marxismul cultural ca generalizare a principiului egalității. Existența marxismului cultural este contestată ca simplu *contrasens* la economismul marxismului ortodox. Pare o contradicție, dacă rigidizăm economismul marxist ignorând faptul că marxismul clasic propunea deja revoluția culturală, precum și recuperarea ulterioară a *Manuscriselor din 1844*. Marx atacă deja nu doar proprietatea (infrastructura), ci și familia și religia (suprastructura), prefigurând necesitatea extinderii extraeconomice a marxismului economic. Conceptul va sesiza ușor că distincția dintre marxism *economic* și marxism *cultural* este o distincție derivată, nu originală. În fond, Marx însuși nu este decât cel mai influent reprezentant al *principiului egalității abstracte* tematizat inaugural în forma idealului egalizării economice. Marx este astfel doar autorul primei ocurențe teoretice majore a *principiului egalității*, ceea ce explică faptul că toți succesorii i-au asimilat vocabularul devenind *neo-marxiști* (prin variații tematice ale egalității determinate de Marx în formă economică). Sau altfel spus: Marx a canonizat i) *ideea nedeterminată a egalității* și totodată ii) *prima ei determinare economică*. Autorii neomarxiști nu fac decât să tematizeze variațional principiul nedeterminat al egalității lărgind logic seria determinațiilor în care egalitatea *nu* este realizată. În acest sens, deși marxismul cultural succede *cronologic* marxismului economic (și apare ca derivat), din punct de vedere *logic* (adică *în sine*) marxismul economic și cel cultural sunt doar *specii coordonate* ale aceluiași *gen supraordonat*: conceptul egalității abstracte devenit program politic, adică teoria deconstructivă devenită *praxis* revoluționar.

Odată ajunsă la concept, gândirea poate întreba: Cum dovedim existența marxismului cultural? Citind autorii care aplică matricea marxistă a egalității prin extinderea ei de la critica revoluționară a *infrastructurii economice* la critica revoluționară a *suprastructurii culturale*: fie negativ ateologic (Școala de la Frankfurt, postmodernism), fie pozitiv teleologic (în toate politicile identității). Trebuie să recunoaștem faptul că un marxist ortodox (pur și dur) are dreptate atunci când vrea să delimiteze marxismul ortodox de proliferarea acestor forme heterodoxe de marxism. Din păcate, disputa marxismului ortodox nu este cu noi, ci cu marxismul heterodox care s-a născut din destabilizarea *speciei* (marxismul clasic) de către *genul* însuși (ideea egalității) astfel că ideea regulativă a egalității destabilizează marxismul economic ca fiind doar o (primă) *specie* determinată a egalitarismului generic care reclamă noi și noi *specii*. Disputa intersectară nu dovedește deci inexistența marxismului cultural, ci doar sectaritatea lui raportată marxismul clasic: *Manifestul Comunist și Manuscrisele din 1844* redescoperite tardiv care au legitimat deplasarea intramarxistă de la accentul economic pe exploatare la accentul cultural pe opresiune.

§ 2. Marxismul cultural ca generalizare a raportului stăpân și sclav.

Istoria „marxismului” începe deci într-un fel dinainte de Marx (specia), și anume în capitolul *Stăpân și sclav* al *Fenomenologiei Spiritului*, care l-a marcat profund pe Marx, capitol care articulează geneza inegalității într-un sens mai general pre-economic. Opera lui Marx poate fi considerată un vast comentariu polemic al problemei inegalității pusă în dialectica stăpânului și sclavului și *contrasă* la specia ei economică. „Socialism” a existat și în China antică și în sectele milenariste medievale sau în „socialismul utopic” (tautologie folosită de Marx pentru a-și distinge propria utopie „științifică” de utopiile socialiste anterioare). Dar abia când socialismul este articulat dialectic, obținem marxism. Pentru Hegel, dialectica stăpânului și sclavului este o *categorie transcendentă a istoriei*, nu doar un moment empiric depășit. Totuși, Hegel acceptă niveluri superioare ale manifestării eliberatoare a spiritului care au autonomie logică față de sfera puterii. El pune dinamic problema inegalității în contralumina egalității văzute ca recunoaștere reciprocă (*Anerkennung*). În acest sens, Marx nu face decât să cuantifice empiric momentul calitativ al luptei transcendente pentru recunoaștere. Mai mult, Marx intră practic în tabloul teoretic hegelian înscenându-se ca instigator al servitorului pentru a deturna subiectiv (ideologic) procesul obiectiv (dialectic) al recunoașterii. Simplificarea dialecticii recunoașterii realizată de Marx fixează *morfologia standard* a tuturor cazurilor ulterioare de marxism cultural¹. Schema inegalitară „stăpân și servitor” (*Herr und Knecht*) suferă la

¹ Inclusiv când se camuflează sub retorica antibinară hegeliană: opoziția dintre deconstruibil și indeconstruibil (Derrida) sau opoziția dintre arborescent și rizomatic (Deleuze) rămân dogmatic asigurate, în ambele cazuri subzistând teleologia marxistă a răsturnării centrului opresor în favoarea periferiei oprimate.

Marx prima *actualizare*, *contractie* și *proiecție* sub forma seriei dialectice: Antichitate (stăpân și sclav), Ev Mediu (nobil și șerb), Modernitate (burgez și proletar). În toate cazurile avem așadar: 1) determinarea unei opoziții ca relație ierarhică, 2) stabilirea unei categorii asupraite și a unei categorii asuprite și 3) o revoluție chemată să răstoarne actuala formă a relației. În toate cazurile însă, cerința teoretică este *egalitară*, dar rezolvarea practică este *inegalitară* și ea reclamă compensarea retributivă prin inversarea raportului stăpân/sclav. Hegel indică deci principiul, Marx determină seria istorică, iar urmașii lui Marx nu vor face decât să semnaleze noi cazuri de inegalitate: altă opoziție dialectică și alt subiect revoluționar. Ce numim marxism cultural este deci *generalizarea marxismului prin extinderea principiului egalității abstracte la toate raporturile opoziționale ce pot fi construite ca ierarhice*.

§ 3. Marxismul cultural ca semnificant unificator al constelației neomarxiste. Gândirea trebuie așadar să urce *la concept*: să verifice conceptul prin cazuri care i se subsumează valid și să indice *genul* în raport cu care marxismul economic și cel cultural apar ca simple *specii*. În primul caz, conceptul nu va proceda prin confirmarea sau infirmarea empirică a unei „conspirații”. În realitate nu este nimic ocult, ci totul este manifest ca *Manifestul Comunist*. Autorii care promovează *un marxism resemnificat cultural* avansează un proiect de transformare radicală a societății pornind metodologic de la critica suprastructurii, nu de la critica bazei economice. Ei largesc critica marxistă a inegalității dincolo de aspectul ei strict economic. Fie că îl încadrăm crono-ideologic (neo-marxism), topologic (*Western Marxism*)² în istoria filosofiei (ca teorie critică sau postmodernism) sau îl caracterizăm intensional (ca marxism cultural), este evident că circumscriem constelația variațională a matricei marxiste, Marx fiind prototipul acestor ramificații teroretice. Marx nu este deci „marxist”, ci el este doar *prima schemă a marxismului* – echivalat cu *egalitarismul* doar datorită contingentei că Marx a dat cea mai articulată sinteză teoretică a egalitarismului, incompletă însă ca prim schematism asignat principiului egalitar. Deși sintagma de marxism cultural nu a fost folosită de toți, fiecare s-ar putea identifica în ea. Cine nu vede conceptul din cauza cuvântului, acela nu are o înțelegere filosofică. Strategia argumentativă ce pretinde că marxismul cultural *nu există* exprimă deci fie lipsa conceptului, fie ignoranța privitoare la ramificațiile marxismului, fie denegația psihanalitică (ce afirmă tocmai prin negativul deflecției semantice) – când nu este pur și simplu o camuflare în câmpul tactic al războiului cultural. Ar fi mai onest ca oamenii să admită că profesează o formă de marxism cultural (extins) și să angajeze dezbateră *pe fond*. Marxismul cultural s-a impus deci ca semnificant

² „*Western Marxism* has been shaped primarily by the failure of the socialist revolution in the Western world. Western Marxists were concerned less with the actual *political* or *economic* practice of Marxism than with its philosophical interpretation, especially in relation to *cultural* and historical studies”, <https://www.britannica.com/topic/Marxism/Variants-of-Marxism>.

generalizator al extinderii marxismului clasic. Teoria critică și derivatele neostructuraliste au fost recuperate în *praxis*-ul revoluționar ca momente logic destructive preliminare marxismului teleologic-afirmativ. În ansamblu însă, marxismul teleologic și teoria critică exprimă alternanța momentului dialectic pozitiv cu momentul dialectic negativ, adică accentele epocale distincte puse pe (ca să îl combinăm pe Hegel cu Goethe) negația dialectică (faustică) și pe negația abstractă (mefistofelică), astfel încât însăși ideea regulativă a egalității abstracte să fie impusă în toate sferile vieții *tocmai* prin elitismul ideocratic al marxismului cultural³. Semnificantul generic exprimă *principiul egalitarismului total* ca exigență a nivelării omnilaterale. Aceasta apare ca heterodoxie doar pentru că este o generalizare radicală a principiului marxismului ortodox: principiul egalității. El reclamă utopia entropică a nivelării distincțiilor verticale ale ordinii arhitectonice a societății din care ordinea proprietății este doar aspectul vizibil. Familia este substructura ontologică a proprietății private, fiind schematismul dintre ordinea culturală și ordinea economică, căci ordinea liberală poate funcționa numai ancorată în ordinea tradițională⁴. Din acest motiv, *Manifestul Comunist* atacă simultan ordinea proprietății și ordinea familiei. Freud-marxismul nu face decât să împlinescă prin Freud critica familiei efectuată deja de Marx. Deci, extinderea marxismului de la lupta de clasă la războiul cultural nu este decât corolarul extinderii revoluției marxiste de la ordinea economică la ordinea culturală ca luptă de rasă, sex, gen prin resemnificarea minorităților ca oprimate și a majorității ca opresoare. Când un marxist precum Frederic Jameson descrie dezvoltarea *noii stângi* ca *turnantă culturală a marxismului*, ce alt concept descrie mai bine rezultatul decât cel de marxism cultural?⁵

³ *Gauchismul cultural* reprezintă abandonarea vechiului marxism popular după moartea lui Sartre, Foucault, Deleuze sau Derrida, elitiști pentru care proletariatul e prea conservator (Jean-Pierre Le Goff, *Du gauchisme culturel et de ses avatars*, *Le Debat*, 2013/4, 176). Luc Boltanski va critica trădarea *criticii muncitorești* de către *critica boemă* a capitalismului (*Le nouvel esprit du capitalisme*, Gallimard, Paris, 1999). În același sens avem o critică marxistă a marxismului cultural ca cerc pătrat: *wokismul* ca trădare a marxismului muncitoresc, Denis Collin, „Le marxisme culturel n'existe pas”, *Front populaire*, 18 mars, 2021.

⁴ Donoso Cortés a remarcat că liberalismul vrea să reducă proprietatea la individul atomic, însă nu poate rezolva asimetria dintre finitudinea temporală a individului și infinitatea temporală a proprietății, asimetrie care se rezolvă numai prin extinderea individului „corpuscular” în elementul „ondulatoriu” al familiei: „Suprimarea familiei aduce cu ea suprimarea proprietății ca o consecință necesară. Omul nu poate fi proprietarul pământului dintr-un motiv simplu: relația de proprietate asupra unui lucru nu poate fi concepută fără o anumită proporție între *proprietar* și *lucrul posedat*, iar între pământ și om nu există nicio proporție. Pentru a demonstra aceasta, este suficient să observăm că omul e o ființă trecătoare, iar pământul este un lucru care nu moare niciodată. Este, ca atare, contrar rațiunii ca pământul să cadă în proprietatea oamenilor considerați individual. Instituția proprietății este absurdă fără instituția familiei”, Juan Donoso Cortés, *Essay on Catholicism, Liberalism and Socialism*, M.H. Gill & Son, 1879, p. 253.

⁵ Frederic Jameson, *The Cultural Turn*, Verso, London & NY, 1998

Curente constitutive în genealogia marxismului cultural

1. Hegelianismul de stânga	Interpretare atee și politică a hegelianismului metafizic de către tineri „hegelieni”: Feuerbach, Bauer, Ruge, Hess, Stirner, Engels, Marx
2. Marxismul ortodox	<p>1. Rolul determinant al existenței față de conștiință, rolul determinant al bazei asupra suprastructurii: dezvoltarea forțelor de producție revoluționează relațiile de producție, deci societatea și ideologia.</p> <p>2. Extinderea mecanică a materialismului dialectic la materialismul istoric, codificarea engelsiană a marxismului</p> <p>3. Salvarea ortodoxiei marxiste de reformiști, oportuniști, reafirmarea caracterului revoluționar al marxismului și necesitatea dictaturii proletariatului (V.I. Lenin).</p> <p>4. Instituționalizat în cadrul <i>Internaționalei a-II-a</i> (Kautsky, Plehanov) și în cadrul Uniunii Sovietice (<i>Scurt curs de istorie a PCUS</i>, I.V.Stalin).</p> <p>6. <i>Diamat</i>: paralizia materialismului istoric subjugat materialismului dialectic (Lucio Coletti).</p>
3. Marxismul heterodox	<p>1. Scurtcircuitarea cauzalității rectiliniiare de la bază la suprastructură prin Gramsci (<i>Quaderni del carcere</i>, 1935) și Lukács (<i>Zur Ontologie der Gesellschaft</i>, 1972), deplasarea centrului de greutate de la exploatare economică la hegemonie și alienare.</p> <p>2. Semnificația acestei revizuii reprezintă în lectura noastră victoria teoretică a idealismului hegelian asupra materialismului marxist.</p>
4. Școala de la Frankfurt	Teoria critică reflectă eșecul marxismului revoluționar în cadrul experimentului sovietic. Înlocuiește dialectica hegeliană cu dialectica negativă (Horkheimer, Adorno) în serviciul criticii culturale a capitalismului, alienării, rațiunii și culturii occidentale.
5. Freudo-Marxismul	Interferent <i>cu</i> , dar distinct <i>de</i> teoria critică: sinteza lui Marx cu Freud, redefinirea emancipării ca distrugere revoluționară a ordinii morale reacționare a lumii occidentale (formulat de Wilhelm Reich anterior școlii de la Frankfurt, dezvoltat de Marcuse în <i>Eros și civilizație</i> , de Deleuze în <i>AntiOedip</i> și de feminismul marxist.

<p>6. Marxismul francez</p>	<p>1. Althusser (teza cezurii dintre Marx filosofic și Marx economic) 2. Sartre (exaltarea antinecesitară a subiectivității revoluționare prin critica dialecticii dogmatice din <i>Diamat</i> în numele istoricității unei dialecticii critice) 3. Merleau-Ponty (spiritul rebel al dialecticii împotriva realismului materialist)</p>
<p>7. Marxismul occidental</p>	<p>1. Deplasează accentul de la criza economică la criza culturală a capitalismului avansat (de la exploatare la înstrăinare) pornind de la scrierile tânărului Marx (marcate mai mult de Hegel decât de Adam Smith). Suprapunere semantică dominantă a marxismului cultural cu marxismul occidental sau <i>Noua Stângă</i>. 2. Perry Anderson, <i>Considerations on Western Marxism</i>: noua stângă absoarbe curente anterioare. Extinde logica revoluționară a luptei de clasă la mișcări identitar minoritare: feminism, antirasism, eliberare sexuală, ecologism 3. Frederic Jameson, <i>The Cultural Turn</i>: definește criticismul cultural actual ca parte integrantă a marxismului. 4. Herbert Marcuse este o placă turnantă în articularea Școlii de la Frankfurt prin <i>Omul unidimensional</i> cu Freudo-marxismul prin <i>Eros și civilizație</i> cu marxismul occidental prin extinderea subiectului revoluționar, cu postmodernismul prin <i>AntiOedip</i> și cu <i>political correctness</i> prin toleranța represivă.</p>
<p>6. Postmodernismul (Neostructuralismul)</p>	<p>Declinul marilor metanarațiuni (Lyotard), reducerea cunoașterii la putere (Foucault), emanciparea diferenței asuprite de principiul identității (Deleuze). <i>Deconstrucția</i> își are originea în critica marxistă <i>minus</i> spiritul teleo-eshatologic al revoluției (așa cum admite Derrida). Postmodernismul teoretic și ironist se întoarce la politică și marxism prin <i>postmodernismul aplicat</i>, mișcările de <i>justiție socială</i>: postcolonialism, feminism, teoria critică a rasei, teoria <i>queer</i> (Pluckrose & Lindsay, <i>Cynical Theories</i>, 2020)</p>

1. HAMARTIOLOGIA MARXISMULUI CULTURAL

§ 4. Generalizarea proletariatului ca victimariat. Antagonismul capital–muncă este înlocuit cu multiplicitatea antagonismelor identitare ce concurează pentru statutul de „oropsiți ai soartei”. Prin construcția sclavului ca victimă generică, victimariatul detronează proletariatul. Victimariatul nu este decât *universalul* în care proletariatul devine o formă particulară. Marxismul clasic este înlocuit cu marxismul extins din politica identităților, marxism (vrem, nu vrem) *cultural*. Adorno a dezmoștenit clasa proletară odată ce a observat că proletariatul în loc să se scufunde în mizerie (conform legii marxiste a pauperizării) a devenit clasă de mijloc, abandonând feroarea revoluționară de clasă mesianică. Alte subiecte victimare au fost neglijate prin mesianizarea exclusivă a clasei proletare, deci proletariatului i s-a revocat statutul victimologic privilegiat. El acoperă doar acea inegalitate surprinsă de Marx în contextul revoluției industriale și al genezei relațiilor capitaliste. Analiza spectrală a inegalității va dezvălui însă noi și noi forme de inegalitate, noi categorii oprimate pentru care proletariatul nu a fost decât o primă schemă a arhetipului atemporal al victimei sacre. Această listă va identifica polarități logice victimizând ca *a priori, permanent și colectiv oprimate* categoriile de reflexie așa-zis marginale, minoritare, subreprezentate: Occident / Orient, bărbat / femeie, adult / copil, alb / negru, ortodox / heterodox, heterosexual / homosexual, cisgender / transgender, om / animal, cultură / natură, tradiție / avangardă, tonalitate / atonalitate, intelect / imaginație, raționalism / iraționalism. Reducția *alterității* la *victimitate* substituie *completitudinea etică* prin *corectitudinea politică*. Dar inegalitatea nu dispare nici între egalitariști: ierarhia se reface în context intervictimar, căci nu toate victimele sunt egale. Egalitariștii reconstruiesc ierarhia victimității ca martirologie comparativă, intersecționalitatea fiind unitatea de măsură a noii ierarhii victimocratice. Subiectul ce cumulează cele mai multe predicate victimare este intersecțional superior ca *subiect istoric ultraminoritar și superoprimat*. Marxismul proletar lasă locul *marxismului intersecțional* și noului subiect activ al tiraniei penitențiale.

§ 5. Generalizarea burgheziei ca opresariat. Noului proletariat intersecțional îi corespunde noua burghezie intersecțională: construcția stăpânului ca opresor generic. Acest lucru explică de ce alături de capitaliști apar noi categorii prezumat opresive: bărbatul alb occidental, adultul, heterosexualul, părintele, carnivorul, familia tradițională, patriarhatul, religia, filosofia, morala, raționalismul, cultura, umanismul, arta clasică, tonalitatea etc. Generalizarea victimariatului antrenează generalizarea opresariatului. Victimei generice îi revine un opresor generic: identificării victimei sistemice îi corespunde identificarea opresorului sistemic. Răspunderea individuală este dizolvată în apartenența de clasă, iar relația ia forma holistic-totalitară a *prezumției de vinovăție* în noul mit tribal al coparticipației la *culpa difuză*: demonizarea opresorului este contrapartea sacralizării oprimatului. Proletarii sunt substituiți de cortegiul victimologic al noilor categorii *prezumat* oprimate, așa cum burghezii sunt substituiți de cortegiul criminologic al noilor categorii *prezumat* opresoare. Și în acest caz, burghezia nu este decât prima schemă

a arhetipului etern al opresorului. Războiul cultural *construiește* victima ca instanță morală absolută autorizată să declanșeze terorismul logocratic împotriva categoriilor *construite* ca opresive. Politizarea moralei obliterează răspunderea *personală* în numele justiției sociale (*impersonale*). Dar odată sacrificat principiul răspunderii personale, justiția socială dusă la capăt devine justiția nimănui contra tuturor, căci metafizic vorbind nimeni nu este pur și toți sunt vinovați. Marxismul este maniheist: unei *intersecționalități victimare* trebuie să-i corespundă o *intersecționalitate opresoare*, astfel că subiectul istoric care rezultă ca superpoziție predicativă a celor mai multe privilegii devine *subiectul istoric ultramajoritar și superopresor* – bărbatul alb heterosexual creștin ca obiect pasiv al tiraniei penitențiale.

§ 6. Tirania penitențială. Pascal Bruckner denunță tendința Occidentului de a-și cere compulsiv iertare pentru păcatele istorice în loc să le depășească. Această expiație patologică a păcatului primordial are deja o structură cultică: consumați cu vinovăție prezentă pentru atrocități trecute, autoflagelarea a devenit religie civică și penitență rituală ce expiază „răul din noi”, abominația și infamia. Obligația creștină a *examenului de conștiință* a dat Europei rațiunea critică, dar aceasta cade astăzi în autodevorare patologică. Mărturisirea are sensul de a putea să mergi înainte găsind absoluțiunea în a pune „bun început”. Altfel vina nu are alt sens decât ca voință de retragere din istorie, devenind „adicție morbidă” sau autoculpabilizare și autoflagelare masochistă⁶. Masochismul autocolonial prezent devine astfel reversul sadismului colonial trecut. Invers, superrogația autoflagelantă sugerează perfid că tot noi suntem cei mai buni tocmai etalând că suntem cei mai răi, deci prin conversia dialectică a excepționalismului negativ în excepționalism pozitiv. Dar, dacă descompunem ce înțelegem prin Occident, vom vedea că *majoritatea* este obiectul tiraniei penitențiale, în timp ce *minoritățile* sunt subiectul tiraniei penitențiale. Prin deplasare gnostică, păcatul primordial a trecut de la universalitatea speciei (ca în creștinism) la particularitatea rasei, sexului, genului. De la culpa iremisibilă a capitalismului la culpa iremisibilă a rasismului, sexismului, heterosexismului. Marxismul cultural politizează păcatul spiritual prin înscrierea lui în natură, de la libertate la destin: te naști în onto-categoria bună sau rea, iar existența devine expiație. Marxismul este prin aceasta gnoză maniheistă a luminii și întunericului: onto-războiul clasial, rasial, sexual încununat cu *tirania penitențială continuă a neajunsului de a fi născut*: bărbat, alb, heterosexual, femeie albă heterosexuală, femeie neagră, dar heterosexuală, femeie, dar netranziționată sau chiar transfobă etc. În loc să asocieze originea răului cu *alegerea transcendentă*, marxismul o limitează la o *parte obiectivată* a umanității, prin regresia de la universalismul teologic la divizarea gnostică în *fii ai luminii și fii ai întunericului* ce nu au origine sănătoasă. Astfel, în locul luptei spirituale cu sinele, gnoza duce lupta cu alteritatea, cu societatea, prin proiecția politică exterioară a dramei spirituale interioare: „Între socialiști și creștini este o singură diferență: cei din urmă recunosc răul *din om* și mântuirea *prin Dumnezeu*; cei dintâi răul *din societate* și mântuirea *prin om*” (Donoso Cortés).

⁶ Pascal Bruckner, *Tyranny of the Guilt. An Essay on Western Masochism*, Princeton, 2010.

2. ECCLEZIOLOGIA MARXISMULUI CULTURAL

§ 7. Biserica marxismului cultural. Această mântuire prin om este mântuirea revoluționară a gnozei seculare. Marxismul cultural sau generalizarea principiului egalității se manifestă ca *gnoză politică*. Dacă religia *știe că crede*, gnoza *crede că știe*. Biserica marxistă era clasa proletară mesianică a cărei suferință va salva lumea. Gramsci depășește reducționismul clasic extinzând lupta de clasă la alianța tuturor forțelor sociale marginalizate într-un *bloc istoric* angajat în câștigarea *hegemoniei culturale* (ideologia dominației necesară praxeologiei dominației). Contribuția tactică a lui Gramsci este necesitatea trecerii, în context occidental, de la războiul de manevră (revoluția politică) la războiul pozițional (revoluția culturală): câștigarea luptei ideologice prin coaliția minorităților în *blocul istoric* dedicat cuceririi societății civile (familie, școală, biserică, universitate, presă)⁷. Minoritățile devin noul popor mesianic al marxismului cultural, fiecare minoritate fiind o secțiune a *demos*-ului politizat ca sectă intelectuală. Politicile identității afirmă astfel congregații revoluționare mobilizate identitar și revelațional în vederea răsturnării ordinii etico-politice: feminism, postcolonialism, ecologism, queerism. Fiecare ideologie neomarxistă trebuie astfel înțeleasă ca *sectă gnostică trezită la adevărata știință* smulgând vâlul ce ascundea opresiunea. Pe baza sfintelor scripturi ideologice se organizează noua *teroare revoluționară a „justiției” sociale*.

§ 8. Sacerdoțul marxismului cultural. Gnoza substituie credința cu „știința” inițiaților în misterele salvării. Lupta proletariatului era călăuzită de ideologia revoluționară și de partidul revoluționar: produsul necesar al maturizării clasei muncitorești, conștiința de sine a proletariatului. Acest „detașament de avangardă al clasei muncitoare” (Lenin) cuprinde tovarășii dedicați cauzei, elită vizionară și luptătoare. Gnoza reclamă *schematismul sacerdotal al aleșilor* ce intermediază între ideologie și mase, forțând coincidența revoluționară a adevărului cu istoria. Profetii noului marxism parafrazează *Manifestul Comunist*. Istoria tuturor societăților de până în prezent este istoria luptei de clasă: de rasă, de gen. Marxismul cultural cere epurarea lumii murdărite de păcatul libertății resemnificate ca privilegiu într-o lume dominată de demiurgul cel rău al diferenței de specie, rasă, clasă sau de sex. Revoluția aspiră la *totalizarea emancipator-titanică a lumii sub controlul charismatic al elitei salvatoare ca avangardă progresistă a umanității*. Șefii diverselor ideologii minoritare joacă rolul șefilor paraclatici ai sectelor gnostice milenariste (Voegelin), comunități justițiare, vigilantiste sau *sfinții gnozei care judecă în ură*. Așa cum Marx era profetul ce a revelat biblia comunismului (*Capitalul*), aceștia sunt profetii ce revelează bibliile marxismului cultural: *avataruri ale aceleiași spirit gnostic dualist: războiul pozițional gramscian, negativismul adornian, promiscuismul marcusian, genealogismul foucauldian, deconstructivismul derridian, ecologismul singerian, genderismul butlerian, queerismul hocquenghemian etc.*

⁷ Antonio Gramsci, *Notes from the Prison, The Gramsci Reader*, SUNY, 2000. Gramsci reface oportunitatea leninistă a alianței tactice a clasei muncitoare cu țărănimea, teoretizând o alianță mai largă de forțe antisistem specifică lumii occidentale în care nici proletariatul, nici țărănimea nu puteau provoca revoluția.

Păcatul cere penitența rituală, dar sacerdoții care oficiază expiația nu sunt atât victimele cât cei ce se instanțiază drept conștiința clasei victimare: *Partidul ca emanație a clasei victimare, avangarda comisarilor ideologici ce înlocuiesc procedura legală cu inchiziția morală.*

§ 9. Sacramentul marxismului cultural. Starea de asuprire post-lapsariană se reflectă în lupta de clasă. Pentru marxism, lupta de clasă nu este o abatere contingentă de la cooperare, ci este o lege obiectivă a societății. Noua luptă de clasă este sacramentul noii *ecclesia militans*. Hegel a demonstrat că orice conștiință este conștiință numai ca recunoscută de altă conștiință⁸. Axel Honneth și Nancy Fraser au documentat deplasarea hegeliană și culturală a marxismului de la lupta de clasă la lupta pentru recunoaștere (*Kampf um Anerkennung*). Lupta politică devine război cultural dedicat smulgerii vindicative a recunoașterii. O pluralitate de minorități (rasiale, sexuale, sociale și, în fond, oricine se poate asocia pe o platformă victimară) *luptă pentru dubla recunoaștere identitar/victimară*. Repararea inegalităților (reale sau percepute) trece prin *misionariatul* luptei pentru recunoaștere. Centrul revendicărilor sociale devine războiul cultural pentru înfăptuirea recognitivă a justiției sociale: recunoașterea statutului celuilalt de oprimat difuz, *deci* recunoașterea propriului statut de opresor difuz. Așa cum revoluția politică este paroxismul lui *Klassenkampf*, revoluția culturală este paroxismul lui *Kulturkampf*. Cultura nu mai este *theoreia*, ci *praxis*. Filosoful devine ideolog, savantul devine activist. Reducția culturii la politic subvertește raportul vertical adevăr/eroare (*amicus Plato sed magis amicus veritas*) cu raportul orizontal prieten/inamic (Carl Schmitt). Autoritatea epistemică trece din sfera comunității intermonadologice a funcționarilor umanității (Husserl) la haita revoluționară a activiștilor sociali (Deleuze). Gnoza oficiază războiul cultural ca sacrament maniheist al distrugerii lumii vechi inegalitare și creării lumii noi egalitare. Ea oficiază culpabilizarea, *deci* condamnarea rituală: abolirea reeducativă a omului vechi în numele omului nou regenerat prin *îngenunchierea penitențială în fața victimei sacre colective*. Dar egalitarismul generos trăiește prin activismul oneros. Predicatorii păcatului ecologic, clasial, rasial sau sexual ipostaziază o problemă pe care se împraternesc ei înșiși să o rezolve. Producția discursivă a culpei coincide cu producția subversivă a penitenței. Soteriologia paternalistă decretează *noile indulgențe redistributive ale despăgubirilor istorice*, precum și *zeciuiala ideocratică a contribuțiilor pentru cauză*. Căci gnoza neomarxistă este finanțată de alianța corporațiilor cu statul, deși constă în critica statului rasial heteropatriarhal capitalist. *Statocrația și corpocrația sunt alinate cu ideocrația* (promovând activ noua religie civică prin subvenții, ESG și DEI). Sacramentul gnozei politice expiază culpa colectivă prin *penitențe* ideologice și *indulgențe* materiale ce răscumpără dreptul de a exista al oligarhiei politico-economice. Triumful sistemic al marxismului cultural apare ca noua sinteză gnostică dintre „*tron și altar*”: sinteza *cartelului economico-politic* cu *cartelul ideologic* sau sinteza corpocrației, statocrației și ideocrației. Deși s-ar părea că ideocrația a subjugat

⁸ „Conștiința de sine este în și pentru sine numai în și printr-o altă conștiință de sine, adică ea este doar ca recunoscută”, G.W.F. Hegel, *Phänomenologie des Geistes*, Meiner, Hamburg, 1988, pp. 108–109.

(ideologizat) oligarhia, ipoteza noastră finală va fi că *oligarhia realistă s-a travestit în victimocrație idealistă* și că orice om de stânga ar trebui să fie suspicios cu privire la armonia ideologică dubioasă a elitelor.

3. APOCALIPTICA MARXISMULUI CULTURAL

§ 10. Concordanța revoluției economice cu revoluția culturală. Marxismul cultural este (printr-o mișcare retrogradă) *convergent* cu marxismul economic. Coimplicarea este complicitate, iar dezbateră între adepții marxismului economic ortodox și marxismul cultural heterodox este doar o divergență tactică în condițiile unui consens strategic privitor la solidaritatea revoluției cu „făurirea unei noi conștiințe”. Stalin credea că victoriei comunismului îi urmează dezalienarea. Gramsci credea că dezalienarea trebuie să precedă victoriei comunismului. Dar această divergență tactică era contingentă la locul fiecăruia pe frontul internațional al luptei de clasă. Din acest motiv, *reeducarea* a fost politică (retroactivă) în lagărul comunist și culturală (proactivă) în Occident. Dacă marxismul economic rezolvă lumea prin *controlul statal al infrastructurii* (al mijloacelor de producție economică), marxismul cultural rezolvă lumea prin *controlul statal al suprastructurii* (al mijloacelor de producție culturală). Revoluția culturală este deci *analogon*-ul suprastructural al revoluției economice infrastructurale. Absorbția politică a culturii este complementul recursiv al absorbției politice a economiei, fiecare membru producându-l în cerc vicios pe altul. Doar că revoluția economică asigură Partidului controlul *materiei*, pe când revoluția culturală asigură Partidului controlul *spiritului*. Prima suprimă libertatea exterioară (sfera proprietății), a doua suprimă libertatea interioară (sfera autoproprietății). Împreună, ele culminează cu instituirea ca stăpâni a celor ce s-au definit ca sclavi. Evident că cele două marxisme sunt *diferite*, dar în același timp ele sunt *dialectic identice* ca laturi ale aceleiași finalități egalitare. Acest lucru reiese cu claritate din catehismul revoluționar al epocii: „Revoluția socialistă transformă din temelii întreaga viață a societății. Ea se desfășoară nu doar în domeniul politic și economic, ci și în domeniul ideologic și cultural, făurește nu numai o orânduire nouă politică și economică, ci și o cultură nouă socialistă. Revoluția culturală este o parte integrantă a planului leninist de construire a socialismului. Orânduirea socialistă nu poate fi concepută fără crearea unei conștiințe socialiste. Pentru a construi comunismul, oamenii muncii trebuie să se elibereze atât din punct de vedere politic și economic, cât și din punct de vedere spiritual de sub dominația burgheziei. Ofensivei socialiste, pe plan social economic îi corespunde în mod necesar ofensiva ideologiei socialiste împotriva ideologiei burgheze. *Activitatea ideologică* cuprinde munca de lichidare a rămășițelor educației burgheze din conștiința oamenilor devine tărâmul principal al luptei dintre vechi și nou”⁹.

§ 11. Revoluția culturală. Falsa conștiință a proletariatului este opusul conștiinței de clasă. Ea ascunde interesul de clasă și condițiile materiale ale exploatării,

⁹ *Socialism științific. Manual*, Ed. Politică, București, 1962, pp. 647–651.

nefiind altceva decât ideologia introiectată a clasei exploatoare. Hegemonia culturală definită de Gramsci nu face decât să precizeze conceptul marxist de *ideologie*. Clasa dominantă impune prin valori ce descriu dominația ca benefică, reproducând-o prin aderență, nu prin violență. Marx scrie: „Clasa care dispune de mijloacele de producție materială dispune totodată și de mijloacele de producție spirituală așa încât datorită acestui fapt îi sunt subordonate totodată *ideile* acelora cărora le lipsesc mijloacele de producție spirituală. Ideile dominante nu sunt altceva decât expresia ideală a relațiilor materiale dominante exprimate sub formă de idei. Ele sunt expresia relațiilor care fac ca o clasă să fie dominantă și prin urmare sunt ideile dominației ei”¹⁰. Lenin concluzionează că „sarcina fundamentală a dictaturii proletariatului este *reeducarea în spirit comunist a populației* pentru înlăturarea mentalității obiceiurilor și psihologiei mic-burgheze care nu dispar deodată prin porunca unei lozinci, ci numai printr-o luptă de masă îndelungată împotriva influențelor burgheze”¹¹. Dacă *revoluționarea bazei* însemna lichidarea vechii forme de proprietate și înlocuirea cu una nouă, *revoluționarea suprastructurii* înseamnă „răsturnarea puterii clasei vechi și instaurarea puterii clasei noi, distrugerea vechilor instituții politice și crearea altora noi, învingerea vechii ideologii și instaurarea dominației ideologiei clasei noi”¹². Marxismul cultural relansează revoluția culturală prin noii subiecți minoritari. Lupta de clasă continuă ca luptă de rasă, de sex, de gen cu falsa conștiință normalizată de categoriile discursive dominante ce perpetuează „privilegiul” rasial sau sexual. Deși revoluția culturală începe ca deconstrucție discursivă, ea se instituționalizează ca politică performativă. Marx știa perfect că nihilismul burghez pregătește terenul pentru faustismul revoluționar, căci decreția lumii vechi anticipează creația lumii noi¹³. Spre deosebire de revoluția politică ce cucerește *statul și apoi societatea*, revoluția culturală trebuie să cucerească întâi *societatea și apoi statul*, între cele două revoluții existând o circularitate logică în care Gramsci și Lenin nu sunt decât laturile tactice alternative ale strategiei revoluționare marxiste. Totalitarismul statal (leninist) produce totalitarismul social (gramscian) și viceversa. Cucerirea leninistă a statului duce la *reeducarea societății* așa cum *reeducarea* gramsciană a societății duce la cucerirea statului. Dacă reeducarea leninistă a Estului era gramscianism *coercitiv*, reeducarea gramsciană a Vestului va fi leninism *voluntar*. Marxismul cultural (nonstandard) și marxismul economic (standard) reprezintă deci *fața și contrafața aceleiași metafizici isocratice totalitar-entropice*. Ceasul revoluției a sunat. Exproprierea expropriatorilor va răsturna vechea ordine culturală în numele egalității clasiale, rasiale, sexuale și de gen: egalitate rezultativă deplină – „mesianică” nu liberală, întronată prin contradiscriminarea *obiectivă* a discriminării *subiective*, adică prin dictatura compensatorie a victimariatului.

¹⁰ K. Marx, Fr. Engels, *Opere, Ideologia germană*, vol. 3, Ed. Politică, 1958, p. 47.

¹¹ V.I. Lenin, *Opere*, vol. 31, ESPL, 1956, p. 99.

¹² *Socialism științific, op. cit.*, p. 66.

¹³ Nu putem separa neostructuralismul de marxism sau unitatea dialectică dintre postmodernismul *teoretic* și postmodernismul *aplicat* specific politicilor identitare neomarxiste (Pluckrose & Lindsay, *Cynical Theories*, 2020).

§ 12. Dictatura victimariatului. Așa cum dictatura proletariatului este corolarul luptei de clasă, dictatura victimariatului este corolarul războiului cultural. *Dictatura proletariatului* a fost teoretizată de Marx ca tranziție necesară între lupta de clasă și societatea fără clase (între preistorie și istorie). Revoluția politică impune dictatura proletariatului ca purgatoriu al ultimelor vestigii ale ordinii burgheze. Dictatura proletariatului se realizează ca teroare apocaliptică sacră în purgatoriul construcției socialismului. Revoluționarul distruge lumea veche. Dar, dacă revoluționarul politic distruge *corpul politic*, revoluționarul cultural distruge *sufletul cultural*. Pasiunea panthoclastică profesează destrucția definitivă a *vechii lumi*, inaugurarea violent-palingenezică a minunatei lumi noi în care statul a devenit noua biserică: împărăția terestră a lui Dumnezeu fără Dumnezeu. *Dictatura victimariatului* impune purgatoriul terorii gnostice (intelectuale) intermediar între ordinea culturală și *haosul fără discriminări*, fără diferențe rezultate din *fință* și din *libertate*, adică din ce ești și ce faci. Dictatura victimariatului se exercită prin inchiziția epurării orto-politice. Rolul de avangardă al revoluției îl dețin *comisarii ideologici*: activiștii societății civile cripto-politice (adică *organizațiile nonguvernamentale-guvernamentale*) și activiștii societății politice (adică *partidele*) al căror scop este cucerirea aparatului de stat și transformarea lui în *stat ideologic* definit, nu de protecția tuturor drepturilor, ci de constrângerea majorității în numele minorității. Construcția socialismului proletar este resemnificată drept construcție a egalitarismului victimar, în locul *statului proletar* emerge *statul victimar*. Dar, pentru că hegemonia gramsciană a manufacturat deja consensul, dictatura victimariatului se exercită simultan *vertical* (statal) și *orizontal* (social), căci vigilența maselor completează vigilența nomenclaturii, sinteza represiunii statale cu represiunea socială asigurând împlinirea regimului victimocratic ca metastază ateocratică a puritanismului american.

4. CRITICA MARXISMULUI CULTURAL

§ 13. Acuzație autocreatoare și introiecție autonegatoare. Spiritul luptei de clasă evocă *hybrisul* nevrozei de revendicare. Marxismul cultural evocă *sinistroza*, termen propus de Edouard Brissart pentru a descrie nevroza de revendicare sau tulburarea mentală consecutivă unui prejudiciu în care pacientul dezvoltă obstinația vindictivă de a maximiza reparațiile (financiare sau morale). Trauma nu este *rezolvată*, ci *perpetuată*. Nevroza trecutului predetermină nevroza viitorului. Ciclul violenței vindictive devine automatism compulsiv de repetiție. Marxismul cultural generalizează nevroza de compensare oferind traumei un program sistematic care etatizează și oficializează *sinistroza* ca legitimare a statului terapeutic. Fariseismul înlocuiește însă lupta cu păcatul interior prin lupta cu răul exterior, *țapul ispășitor* sacrificat (anulat) ritualic. *Sinistrozei* îi corespunde ceea ce putem numi *self-fulfilling accusation*: *acuzația autocreatoare*. *Stigma este acuzația care devine verdict*, atributul care există prin faptul că este imputat și asigură verdict fără proces, adevăr fără anchetă, înfățișare fără contradictorialitate: rasist, sexist, xenofob, homofob este cel care a fost acuzat de rasism, sexism, xenofobie, homofobie etc. Stigmatizarea

patologizează adversarul înlocuind dezbaterea cu carantinarea ostilă a „dușmanului de clasă”. *Victimolatria legitimează acuzația autocreatoare ce devine verdict prin simpla proferare incantatorie: ochlocrație vindicativă alimentată de sinistroză performativă. Căci indignarea suspendă regula rațională prin excepția emoțională. Destrucția convențiilor nu aduce transparența comunității cordiale, ci vâscozitatea hoardei primordiale. Progresism derogator egal regresism decivilizator. Fundamentul vânătorii de vrăjitoare este hipermoralismul neopuritan secularizat. Inchiziția corectitudinii politice acționează mecanismul persecutor bazat pe primatul gnostic-totalitar al prezumției de vinovăție unde proferarea stigmei echivalează cu arderea pe rug a noii cancel culture, legea iacobină a suspectilor și ghilotina asasinării extrajudiciare a caracterului: destrucția reputațională și ostracizarea profesională ca dublu atac la suprastructura și infrastructura demnității umane. Dar esența luptei pentru recunoaștere este disjuncția performativă prin care stigma ca semnificant al stăpânului se impune prin internalizarea stigmei ca semnificant al sclavului: acuzația autocreatoare a conștiinței recunoscute în introiecția autonegatoare a conștiinței ce recunoaște, adevărul sclav hegelian fiind autosclavul. Întocmai cum victima devine victimă prin simpla identificare (semnalizare) ca victimă și opresorul devine opresor prin simpla identificare (stigmatizare) ca opresor. Marxismul cultural profesează unitatea dramatologică dintre proiecția opresorului înscenat ca victimă și introiecția victimei înscenată ca opresor, corespunzătoare unității dramatologice a stăpânului și sclavului. Mentalitatea victimară persuadează victima că ea este opresorul, adică victima introiectează proiecția agresorului că ea este agresorul devenind astfel victima obiectivă a victimei (doar) subiective. Introiecția proiecției inversează dialectic agresorul obiectiv în victimă subiectivă și victima obiectivă în agresor subiectiv asigurând printr-un *gaslighting* ideologic triumful logocentrismul reeducativ al tiraniei penitențiale celebrate în noul regim victimocratic. Psihologia știe că mentalitatea victimară este o strategie de *coping* ce poate fi abuzată de narcisiști toxici pentru a-și raționaliza dominația. Renunțarea la mentalitatea de victimă presupune însă confruntarea adevărului că ea este doar o compensație. Dar numai renunțarea la mentalitatea de victimă convertește eșecul în victorie eliberând subiectul pentru sine. Însă sistemul victimocratic se hrănește tocmai din instigarea victimară permanentă, oficializând și recompensând socio-statal structura personalității victimare.*

§ 14. Critica minoritarismului. Alexis de Tocqueville a demonstrat potențialul tiranic al democrației, ca reprezentant al domniei legii în formă contramajoritariană. Principiul majoritar are potențial tiranic în măsura în care majoritatea statistică poate încălca drepturile naturale. Acesta e motivul pentru care ce numim noi *stat de drept (rule of law)* nu este în fond o *democrație*, ci o *republică constituțională* (în opoziție cu modelul rousseauist bazat pe o libertate autorizată). Forma puterii este constituțională, iar democrația este instrumentul selectării celor autorizați să legisleze (să materializeze) forma puterii care este *Constituția*. Astfel, *Constituția este forma libertății, democrația este materia libertății*. Drepturile protejate de *Constituție* sunt drepturi metafizice înscrise în pozitivitatea legii (sacralitatea vieții și drepturile naturale independente de stat). Dar oricâtă dreptate are Alexis de Tocqueville, el nu a anticipat evoluția tiraniei.

Căci a tiraniza o minoritate este un lucru rău, dar a tiraniza o majoritate este tot un lucru rău. Tirania majorității (plebiscitară) a fost înlocuită de o tiranie minoritară (contra-plebiscitară)¹⁴. De asemenea, *orice minoritate este o majoritate raportată la micro-minoritatea care este individul*. Căci colectivismul majoritarist este înlocuit cu colectivismul minoritarist. Astfel că nu există nicio diferență *logică* între reprimarea individului în numele unei minorități sau reprimarea individului în numele unei majorități. Minoritarismul este deci tot un majoritarism local care tiranizează din punct de vedere logic majoritatea (fie luată *colectiv* ca grup, fie luată *distributiv* ca individ). Fenomenul tiraniei minorității a fost pus în evidență științific în cadrul unei teorii unificate a reprezentării de către Benjamin Bishin care a reușit să explice contradicțiile modelului majoritarian de reprezentare și modul cum preferințele grupurilor minoritare (*subconstituency*) au câștig de cauză în fața majorității prin *praxis*-ul unei *cetățenii intensificate* ce reușește prin hyperactivism să supradetermine interesul general prin interese speciale¹⁵. Putem numi această dialectică *suprareprezentarea obiectivă a subreprezentării subiective*, sistem opus egalității matematice a votului ce acordă *supraputere* radicalilor și retrage *putere* moderaților, escaladând astfel dialectica revoluției cu contrarevoluția. Regimul victimocratic instaurează tirania vindicativă a minorităților suprareprezentate asupra majorității subreprezentate. Acest *paradoxal elitism egalitarist* este elitismul coalițional al blocului istoric gramscian ce definește marxismul cultural contemporan. Dar la fel de mult cum discriminarea prin lege a minorității este neconstituțională și discriminarea prin lege a majorității este neconstituțională. De la linșarea acută a minorității s-a trecut la linșarea cronică a majorității. De la *percepția* reprimării difuze (culturale) a minorității s-a trecut la *realitatea* reprimării clare (politice) a majorității: de la microagresiune subiectivă (percepută) la macroagresiune obiectivă (legalizată). Dar domnia legii nu se înfăptuiește prin indignare morală, ci prin procedură legală; nu prin *linșaj* (unilateral), ci prin *litigiu* (bilateral). Iar criminalizarea administrativă a gândirii și exprimării nu este altceva decât instituționalizarea juristocratică a linșajului: legalizarea incrementală a prezumției de vinovăție și dezechilibrarea contradictorialității procesuale a părților. Statul victimocratic se construiește încet, dar sigur peste majoritatea stigmatizată de o culpabilitate colectivă extrajudiciară. Democrația incluzivă este ca și democrația populară: mai mult incluzivă decât democrație, căci majoritatea includentă este condiționată de minoritatea inclusă, minoritățile victimare devenind *scopol a priori* al procesului democratic și centrul metapolitic al autorității politice din care extrag privilegiile sociale, politice și financiare căci incluziunea înseamnă

¹⁴ „Democrația este, prin definiție, guvernarea majorității, controlul statului de către majoritate, de către popor, oricum am defini acest termen. Dar astăzi astfel de definiții sună a bătaie de joc. Pentru că nu majoritatea guvernează. Minorități de tot felul au devenit factori decizionali; ele domină, tiranizează și terorizează majoritatea ce apare ca un conglomerat de minorități în permanentă schimbare. Minoritățile au devenit tot mai vehemente în protestele lor”, H.O. Staub, H. Zohn, „The Tyranny of Minorities”, *Daedalus*, vol. 109, nr. 3, 1980, pp. 159–168.

¹⁵ Benjamin Bishin, *Tyranny of the Minority: The Subconstituency Politics Theory of Representation*, Temple University Press, 2009.

cote obligatorii, fiind astfel incluziune coercitivă. Suprematismul minoritar astfel impune noi și noi „drepturi” speciale. Dar orice *drept* este logic corelat cu totalitatea obligațiilor conexe de a-l respecta, deci societatea care acordă mereu mai multe „drepturi” particulare (colective) este totodată societatea care impune mereu mai multe obligații particulare (colective), astfel că *excesul „drepturilor” culminează dialectic în excesul obligațiilor*. Drepturi *speciale* pentru minorități înseamnă obligații *speciale* pentru majoritate, adică privilegii, nu izonomie sau supercetățeni cu drepturi *versus* subcetățeni cu obligații. Acest lucru explică de ce ochlocrația minoritarismului *woke* transformă republica democratică în dictatură victimocratică.

§ 15. Critica egalitarismului. Odată pusă problema inegalității economice, este pusă implicit și problema inegalității transcendente, a condiției tuturor inegalităților posibile. Dar totul în univers implică o structură ierarhică, *negentropia* fiind condiția de posibilitate a naturii și societății. Conservarea diferenței include *diferența verticală* care este inegalitatea. Prin urmare, în opoziție cu idealul egalității, lumea însăși apare ca *rea*. Abolirea generalizată a inegalității reclamă *revocarea fanatică (abstractă) a diferenței* prin nivelarea fuzional-haoidă a naturii și societății. Numai haosul este egalitate pură. Doar entropia terminală satisface izotropia egalitară. În numele egalității, toate formele de luptă de clasă devin război cultural generalizat și refac cu alți și alți actori *problema* hegeliană și *soluția* marxistă: construcția egalității prin lichidarea tuturor „discriminărilor”, adică a diferențelor. Dar construcția egalității prin deconstrucția diferențelor declanșează *aporetica egalității*, căci dogma egalitară a diversității contrazice dogma diversitară a inegalității. Iar acțiunea afirmativă se înfăptuiește prin acțiunea negativă, la fel cum incluziunea se înfăptuiește prin excluziune. Căci victimitatea oficializată este victimitate *privilegiată*, nu *egalizată*, statutul victimar devenind „resursă socială”, adică ținta războiului politic pentru acumularea capitalului victimar ce asigură credibilitate, ascensiune, privilegii și putere. Egalitarismul comportă următoarele paradoxuri insolubile:

Indeterminabilitate	putem identifica exact câte inegalități dorim să găsim
Arbitraritate	fiecare critică inegalitatea pe care o vrea
Trivialitate	putem întotdeauna diviza arbitrar întregul într-o majoritate sau minoritate
Neverosimilitate	nu toate inegalitățile imputate chiar există
Imoralitate	nu toate inegalitățile sunt și inechități
Imposibilitate	nu toate inegalitățile pot fi abolite
Complementaritate	egalitatea este un caz particular al inegalității
Contradictorialitate	egalitatea este dublă inegalitate: tratare inegală a lucrurilor inegale
Echivocitate	egalitatea substanțială distruge egalitatea procedurală
Inechitate	egalitatea de rezultat distruge egalitatea de oportunitate
Inegalitate	egalitariștii acționează ca elită isocratică supraordonată inegalitar maselor
Iresponsabilitate	isocrația distruge isonomia

§ 16. Critica gnosticului. Știința dogmatică a gnozei ideologice este opusul *creдинței critice* a religiei tradiționale¹⁶. Marx a revelat legile obiective ale istoriei sau „învățătura despre condițiile eliberării proletariatului” (Engels, *Principiile comunismului*). Marxismul este soteriologie gnostică: instrument de cunoaștere „științifică” și instrument de transformare a lumii. Apariția conștiinței de clasă trezește proletariatul la interesul de clasă. Trezirea conștiinței de rasă, de sex sau de gen demască opresiunea de clasă, de rasă, de sex, de gen. Importanța poziției de clasă contra „falsei obiectivități burgheze” devine în marxismul cultural prioritatea perspectivei proprii identității rasiale, sexuale împotriva falsei obiectivități ce ascunde privilegiile istorice: bărbați deci sexiști, albi deci rasiști, heterosexuali deci homofobi, tocmai când neagă stigma dovedindu-și astfel fragilitatea albă, masculină sau heterofragilitatea. Oricine critică rațional dubla revelație gnostică a adevărului teoretic și a binelui practic nu comite doar o eroare intelectuală, ci un păcat moral. Ca urmare, el nu mai merită o dezbatere rațională, ci doar o reprobație rituală. Obiectorul este inamicul celor „marginalizați” și al soteriologiei statului terapeutic, deci trebuie *anulat*, nu *criticat*, căci războiul cultural este noomahia dictaturii victimariatului¹⁷. Robert Tucker a demonstrat cum Marx efectuează o uriașă proiecție mito-gnostică ce obiectivează lupta transcendentă din *interioritatea sinelui* ca luptă politică din *exterioritatea socială* (corespunzând trecerii de la *Manuscrisele* din 1844 la *Manifestul Comunist* ce transcrie alienarea transcendentă ca alienare empirică ipostaziind gnostic *forțele sufletului drept forțe sociale*). Lupta subiectivă (individuată) dintre bine și rău este proiectată mitologic drept coliziune obiectivă (colectivă) între bine și rău, repartizate în colectivități omogene opuse de burghezi *versus* proletari, oameni somatici *versus* oameni pnevmatici, oameni răi și oameni buni, albi și negri, bărbați și femei, binele și răul devenind entități politice obiectivate ca proprietăți colective¹⁸. Creștinismul care stabilise că binele și răul luptă în fiecare suflet, de aceea gnozele detestă *personalismul* ce pune oglinda în fața *mitoproiecției colectiviste* a răului metafizic. Oglinda este inamicul narcisismului victimar care se construiește ca victimă a societății opresive, dar pe care oglinda îl deconstruiește ca microprivilegiat al societății afluate. Politica identităților reduce lumea raporturi de putere în societatea agonală a solidarităților *mecanice* (de grup) ce distruge solidaritățile *organice* (de cooperare), conform distincției lui Durkheim. Concepția luptei pentru existență darwinistă a inspirat spiritul luptei de clasă marxiste și axioma că totul este politic specifică războiului cultural. Ignorând complementaritățile și reciprocitățile dintre categorii, psihoza revoluționară sfârșește prin a distruge nu doar armonia socială

¹⁶ Eric Voegelin, *Modernity without Restraint*, University of Missouri Press, Columbia, 2000.

¹⁷ Andrew Doyle dezvoltă caracterul fundamentalist al culturii anulării. Noii puritani sunt vânători de vrăjitoare ce invocă puritatea morală și profesează o revoluție criptoreligioasă cu dogme și ritualuri de epurare a *păcătoșilor* în numele justiției sociale, Andrew Doyle, *The New Puritans*, Little, Brown Book, London, 2022.

¹⁸ Robert Tucker, *Mit și filosofie în opera lui Karl Marx*, Ed. Curtea Veche, București, 2011.

fragilă, ci și categoria victimară pe care se presupune că o eliberează, exact cum comuniștii au distrus muncitorii. Marxismul cultural are în comun cu fascismul cultural aceeași axiomă: *totul este politic*, ce autorizează ontologizarea politicului și incluziunea totalitară reciprocă a statului și societății în numele *logocentrismului soteriologic al gnozei politice*. Vechiul liberalism a fost lichidat de statul comunist și de statul fascist. Dispariția acestora nu a readus însă idealul autoguvernării, ci refacerea gnozei politice sub metanarațiunea emancipatoare a progresismului social (ce poate fi justificat descrisă ca marxism gramscian sau cultural). Dacă înainte societatea era sceptică față de statul predatorial economic și inchizitorial cultural, *societatea ideologizată cere ea însăși un stat ideologic, gramscianizarea societății duce încet, dar sigur, la leninizarea statului*. Căci patologizarea isterică a „prejudecăților” societății legitimează medicalizarea ei psihotică de către comisarii statului terapeutic.

§ 17. Critica victimocrației. Revoluția marxistă a impus *dictatura proletariatului* solidificată ca *stat proletar* și realizat în *statul partid* (condus de casta ideocratică a comisarilor revoluționari). Revoluția culturală marxistă impune *dictatura victimariatului* solidificată ca *stat victimar* și realizată ca stat partid capturat de coaliția gramsciană. Noul stat va exercita dictatura epurativă a victimariatului sub forma *victimocrației*¹⁹. Avangarda revoluționară celebrează liturgia politică a *victimocultismului de stat: rasocultism, sexocultism, homocultism, ecocultism, transgendercultism* etc. Acest nou cult implică în toate cazurile deconstrucția rituală a „majorității toxice”. Dar tocmai glorificarea victimară coincide dialectic cu înjosirea victimară. Căci ceea ce trebuia să fie înălțat este în alt fel degradat²⁰. Victimizarea organizată ca sistem moral și politic devine victimocrație. Acest lucru este posibil doar în Occident, civilizația fondată pe arhetipul christic al victimei sfinte. Dar prin marxismul victimocratic civilizația occidentală regresează *idolatriu la arhetipul autenticei Victime sacre: în timp ce își neagă victima fondatoare care stă pentru toți oropșiții soartei, ea apare ca unic loc din istorie unde puterea nu mai revine celor puternici, ci celor slabi*. Victima construită ca sacră „are întotdeauna dreptate”, deci victima generică devine noul proletariat mesianic ale cărui suferințe vor izbăvi lumea. Ca atare, *locul autorității politice* devine autoritatea morală a victimei, iar *legitimitatea politică* derivă din *victimitatea metapolitică*. Cei care pot ocupa centrul simbolic

¹⁹ Termenul de victimocrație a fost propus de Adam Katz, dezvoltat de Eric Gans în textul *Victimocracy*, <http://anthropoetics.ucla.edu/views/vw442/> și ulterior de Peter J. Leithart în textul *Clashing Victimocracies*, <https://www.firstthings.com/web-exclusives/2018/11/clashing-victimocracies>.

²⁰ Feminismul începe prin a celebra femeia fără matrimoniu și fără maternitate (de Beauvoir, Firestone) și culminează prin dezesențializarea *teoretică* a femeii (Butler) – *analogon*-ul desesențializării *practice* a femeii prin metavictima fantasmatică: transfemeia bărbat. În loc să celebreze femeile ca individualități puternice, feminismul le-a redus la subiectivitatea heteronomă înlocuind falocrația patriarhală a societății cu falocrația victimocratică a statului al cărui spirit cavaleresc impune *cote de gen*. La fel, antirasistiții ajung să elogieze *segregarea noului ghetto progresist* tratând minoritățile nu ca *persoane*, ci ca *predicate* esențializate cromatic în rasismul „afirmativ” al stângii, condamnând subiectul la fatalitatea determinațiilor naturale prin negarea autotranscenderii spirituale.

prin identificarea cu victima vor deține legitimitatea ideală și puterea reală. Victimizarea devine arena luptei pentru recunoaștere și strategia fundamentală a legitimării în societatea victimocratică. Cine reușește să fie recunoscut ca victimă devine sacru, intangibil, deci stăpân. Restul devin profani, vulnerabili, deci supuși. Acest lucru a fost simțit de Nietzsche care a vrut însă să distrugă *centrul sacru al victimității însăși*, deci Creștinismul și astfel Occidentul însuși ca civilizație a victimei sacre: *Agnus Dei qui tollit peccata mundi*, victima sacră ce s-a sacrificat pentru toate victimele. Deicidul modern nu a suprimat, ci a deplasat alienarea subiectului. Modernitatea nu a separat religia de politică, ci a *sacralizat politica* aducând la putere seria istorică a gnozelor politice travestite în certitudini științifice superioare credinței: iacobinism, comunism, fascism, neomarxism, ecologism, transumanism. *Zeul cunoscut* (revelat) care a efectuat reconcilierea substituțională în religia subiectivității regenerate (Christos ca fundament onto-transcendental al civilizației libertății) a lăsat locul *Zeului necunoscut* polimorf, neîmpăcat, „esență sălbatică” periculoasă prin nedeterminare morală care poate fi domesticită și drenată de hierofantul politic ce identifică țapul ispășitor potrivit. Descreștinarea politicii și anularea victimei christice arhetipale au produs *centrul vid al victimei necunoscute*. Ocuparea centrului vid (=X) cu o victimă concretă a devenit scopul luptei pentru recunoaștere ca război cultural semantic, unde X poate lua valori diverse. *Victimolatria* se realizează ca *victimocultism*: cultul victimei sacre, tabu sacru al cărui corelat blafsemic este *victimofobia*: stigma care asigură patologizarea expurgativă a obiectului rațional ce demitizează metanarațiunea pseudo-victimei autosacralizate. Construcția ideală a noului „sclav” este în fond construcția reală a noului „stăpân”: cel ce se impune ca victimă devine noul stăpân. Dar victima este cel mai crud stăpân: *a master with a vengeance*, victima *subiectivă*, adică noul stăpân *obiectiv* animat de spiritul revanșei și al subjugării penitențiale a dușmanului de clasă, rasă, sex, gen: „vom judeca cu ură!”. Victimocrația nu împlinește justiția *obiectivă*, ci răzbunarea *subiectivă*: justiție revoluționară expeditivă: linia dură ce nu caută dreptate, ci epurare, diferența dintre Louis XVI și Robespierre sau dintre țarul Nicolae II și Lenin. Justiția victimocratică devine schema dublei extorcări simbolic-materiale: recunoașterea de status victimar se traduce în putere și bani. Statul ideologic este *victimocratic*, iar statul administrativ este *redistributiv*. Teroarea intelectuală generalizează și instituționalizează prezumția de victimă, *deci* prezumția de opresor ca prezumție sistemică de vinovăție. Iar vinovăția sistemică echivalează cu destrucția cetățeniei în numele privilegiului, a egalității în numele echității, a izonomiei în numele isocrației și a dreptății în numele justiției „sociale”.

§ 18. Concluzii. Am descris deplasarea culturală a marxismului ca generalizare a marxismului, am identificat morfologia gnostică a acestei ideologii virulente și fenomenologia ei autoritară. Dar:

1. Într-o republică constituțională, avem obligații *generale și reciproce* față de toată lumea, nu *obligații speciale și nereciproce* față de o minoritate. Acțiunea afirmativă, adică *echitatea represivă*, nu este *luptă pentru egalitate*, ci *luptă contra*

egalității: o mașină de generat *privilegii* = *privat lex*: legi speciale, cote speciale pentru minoritățile *suprareprezentate* recognitiv în lupta pentru recunoaștere ce primesc rolul conducător în regimul victimocratic. Însă libertatea nu poate fi apărată decât prin *demistificarea nonvictimității autovictimizațiilor sau individualizarea legală a culpei*, lucru care echivalează cu *demistificarea nomenclaturii victimocrate* drept noua clasă privilegiată și revenirea la conceptul detotalizat al răspunderii personale pentru infracțiuni *legale* individuale, nu „infracțiuni” *morale* colective

2. Esența libertății este alegerea: discriminarea între alternative. Astfel, antidiscriminismul este liberticid, căci nu distinge discriminările bune (justificate moral) de cele rele (nejustificate moral), ci impune un program de restrângere nediferențiată a libertății prin criminalizarea selectivă a gândirii și exprimării în statul (tot mai) polițienesc, unde discursul oficial al urii se prezintă ca discurs împotriva urii. Invers, politizarea diversității nu ține oamenii împreună, ci ontologizează și retransează agonistic contingența diferitelor determinații.

3. Deși regimul victimocratic formalizează puterea minorităților asupra majorităților, autoritarismul *orizontal* al ochlocrației victimocratice nu ar fi câștigat supremația actuală fără decizionismul *vertical* al corpo-statocrației oligocratice care a oficializat ideologia atât în societate, cât și în stat. Astfel că *victimocrația ideologică* pare să nu fie decât o ultimă camuflare a *oligocrației politico-financiare*: disimularea *oligarhiei de sus* în spatele *ochlocrației de jos* sau ascunderea celor puternici (ca esență) în spatele celor slabi (ca aparență). Căci, deși victimocrația este structura formală a puterii, suveranitatea aparține în ultimă instanță celor care decid *ultima materie a acestei forme*, adică celor care decid suveran (și mediatic) *cine este victima*, cei ce decid noua ierarhie intersecțională. Astfel că, deși majoritatea este *formaliter* subjugată de minoritatea „celor slabi”, ea este *materialiter* subjugată de minoritatea „celor tari” (= cei mai bogați și cei mai puternici). Ca dovadă, înaintea instaurării hegemoniei marxismului cultural, majoritatea încă putea critica statul și corporațiile. Dar în regimul marxismului cultural, statul și corporațiile (oligarhia) au devenit autorități etice arogante, transcendente procesului democratic, capabile să criminalizeze, să anuleze și să ostracizeze activ majoritatea, adică poporul-populist. Astfel că, dintr-un discurs *antisistem*, stânga culturală a devenit astăzi *liturghia narativă și performativă a sistemului însuși*.